

LEŻENIE (45) *sb n*

Pierwsze i drugie e jasne, w końcowym wahania.

le- (43), lę- (2); -że- (43), -żę- (2).

sg N leżenie (25); -é (12), też *Calep* (2), -e (1), -(e) (10); -é : -e *SarnStat* (9:1). ◇ G leżeniã (2).
◇ D leżeniu (2). ◇ A leżenie (4); -é (3), -(e) (1). ◇ L leżeniu (12). ◇ [pl A subst leżeni(a).]

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. Spoczywanie siłą bezwładu, w bezruchu większą powierzchnią na czymś; położenie (40) :

a. O ludziach; najczęściej dla snu i odpoczynku; niekiedy także o pozycji półsiedzącej; cubitus *Mącz*, *Calep*, *Cn*; cubatus *Calep*, *Cn*; accubatio, accubitura, recubitus *Cn* (14) : *FalZioł* V 21c; *MurzNT Matth* 9/10; Kto ma rozum/ nigdy ná wznák nie łpi/ bo takie leżenie żołądek obraża *SienLek* 11v, 11v; *Calep* 14b, 274b, 960b.

Wyrażenia: »leżenie na boki« = *cubitus in latera Mącz* (1); *Mącz* 70a cf »leżenie na nos«.

»leżenie miękkie« (1): té dwie guni kniému/ Pómc wielką dały mi leżeniu miękkiemu *PudłFr* 78.

»leżenie na nos« (1): *Cubitus pronus, supinus, et in latera, Leżenie ná nos/ wznáczne/ y ná boki. Mącz* 70a.

»leżenie wznaczne« (1): *Mącz* 70a cf »leżenie na nos«.

Szereg: »leżenie albo siedzenie« (1): áni mieýscá fuchego mogli mieć ku leżeniu álbo siedzyeniu *BielKron* 192.

α. Spanie (1) :

Wyrażenie: »na bok lewy leżenie« [*w nawiązaniu do Ez* 4] (1): *Ezechielowe ná bok lewy leżenie CzechRozm* 135.

β. O współżyciu płciowym (2) : *Concubinatus – Społu lieżenię. Calep* 234b.

leżenie z kim (1): *Coitus, pro concubitu – Leżenie z biłą głową. Calep* 211b.

γ. Spoczywanie w grobie (1) :

W połączeniu szeregowym (1): *GrzegŚm* 60 cf *Wyrażenie.*

Wyrażenie: »leżenie w ziemi« (1): *A ták nie duże iákíe widział Ian/ ále widzenie miał Sądu Bożego/ zmartwychwłtánia/ zapłáty/ y leżenia do czálu w ziemi wiernych pobitych GrzegŚm* 60.

b. O rzeczach (26) : *Włzelkie wilgie nápełnienie/ vpróźnienia potrzebuie/ Aby z długiego leżenia nie tláło. SienLek* 12.

Zestawienie: »leżenie ksiąg« = *wyłożenie, udostępnienie ksiąg ziemskich dla dokonania wpisu poza zwyczajnymi rokami sądowymi; positio aciorum terrestium, expositio a. prolatio librorum iuridicorum in publicum Cn* [*szyk* 24:1] (25): *Pifarz y Komornicy będący przy leżeniu ksiąg [qui interessent positioni libri JanStat* 1087]/ o zbiegłego kmieciá będą fądzić y fkázowác. *SarnStat* 662; *Záčzym áby fądy/ y ksiąg leżenie podług práwá opifáného odpráwowáło łie. SarnStat* 725; *ktoré leżenie ksiąg trwác ma dwie niedzieli. SarnStat* 742; *A té księgi łpraw ich póspołu z księgámi łpraw Koronnych Tribunálłkich bydź máią chowáné. Których leżenie ták iáko y Polłkich Tribunálłkich bydź ma. SarnStat* 872, 744 [2 r.], 745 *żp*, 746, 747 [4 r.], 822 (25).

~ *W połączeniu szeregowym (1)*: Opisał wedy praw perfony ładowé, w drugim rozdziale opisałé łą ławice, álbo zásiędzienia łádów, które złożóné łą z onychże perlón: iáko łą Roki, Lęzenie ksiąg, y Nowé láto, y Aktá zápisawłzy *SarnStat* 749.

W przeciwstawieniu: »roki ... lezenie ksiąg« (3): Nie ná lezeniu ksiąg, ále na Rocéch máią przyśięge czynić Vrzędnicy Ziemłcy. *SarnStat* 554, 541, 1198; [a tho ma uczynycz na pirwsze abo wtore zyemskye byeczskye roki abo xyąg lezenya *ZapKraK* 1544/320]. ~

2. Znajdowanie się, bycie, trwanie w jakimś położeniu; położenie (3) :

a. O wojsku: obozowanie (2) :

W przeciwsławieniu: »lezenie ... ciągnienie« (1): gdyby łie kiedy od żołniérzów komu w braniu żywności y podwód w lezeniu/ y w ciągnieniu/ y w czymżekolwiek obrázá/ vciłk/ y łzkodá iáka łtálá *SarnStat* 1183.

α. Obleganie (1) : Dálá łie nam znác drógá dáleka/ lezenie Dzięśięćioletne/ które łtało zá więzienié. *GórnTroas* 43.

b. O płodzie w łonie matki (1) :

Wyrażenie: »w żywocie matczynem lezenie« (1): W Żywocie matczynem lezenie płodu: iest takowe. *FalZioł* V 14v.

3. Zajmowanie się czymś z dużym zaangażowaniem, poświęcanie się czemuś, słęczenie nad czymś [nad czym] (1) : Insessus, Vfiędzienie/ lezenie nád czym. *Mqcz* 379d.

4. Miejsce do spania, łóżko (1) : Idź rychło á zgothuy mi indzie lezenie *HistRzym* 59v.

Cf [LEŻ], LEŻA, LEŻEĆ